

Música per la diferència

Els Pets, Gerard
Jacquet o Joan Amèric
no tenen res en comú,
excepte la llengua.
I encara, ja que
cadascú canta
en el seu registre.
Però per això
ells i altres
són en aquest CD,
'Aties musical.
Una llengua de convit',
per demostrar
en diferents estils
musicals tota
la diversitat lingüística
del català.

Ja ho diuen que la lletra amb música entra. I si no ho diuen, aquest doble CD vol que a partir d'ara ho diguin. Es tracta del primer recull musical i lingüístic que aplega autors i grups de tots els Països Catalans, amb una voluntat eminentment pedagògica, per donar a conèixer els diferents registres estilístics i lingüístics del català als centres d'ensenyament secundari d'arreu del país.

El CD aplega tant grups i artistes consagrats com altres que són poc coneguts o fins i tot que encara no tenen al mercat el disc de la cançó triada per aquest *Atlas* o que ni tan sols tenen disc, per tant, permeten que al disc es pugui posar la tan anhelada etiqueta d'"inèdit". A més, tant s'hi pot trobar música tradicional, rock, pop, reggae i cançó. En total s'hi han implicat tretze companyies discogràfiques independents, també de tot el territori.

El primer CD aplega les varietats dialectals del català oriental, i el segon, les de l'occidental. Així, en el primer hi ha grups i artistes coneguts, com Antònia Font, Al-Mayurqa, Ja t'ho Diré, Uc, Gerard Jacquet, Sopa de Cabra, Josep Tero, Roger Mas, Matamala, Les Pellofes Radioactives, Aires Formenterencs, Joan Isaac i Els Pets, però també els algueressos Franca Masu i Càlic, els eivissencs Pota Lait, els menorquins S'Albaida, els formenterencs 4 de Copes, el nord-català Pere Figueres, i els cambrilencs Trallt de Tarí. Al segon CD, entre els més coneguts hi ha Quico el Cèlio, el Noi i el Mut de Ferreries, Anton Abad, Joan Amèric, Al Tall, Gra Fort i el Pont d'Arcalís, però també els rumberes lleidatans La Violeta, els garriguencs Tsé-Tsé, el grup de la Franja Los Draps, els andorrans Quèstia i Xavier Dallerès, els xabiencs Pinka, els borriolencs

Agraviats, el castellanenc Joan Carles Villalonga, i els alcudienecs Oscar Briz i els Cors d'Aram.

Primer diccionari musical. Els responsables d'aquesta selecció han estat l'equip de redacció de la revista de música *Enderrock*. El seu editor, Lluís Gendrau, assegura que no només han buscat intèrprets d'arreu del país, sinó que el resultat fos un reflex de l'actualitat musical catalana: "Sempre que ha estat possible, s'han escollit artistes en actiu, dels quals s'han seleccionat cançons de la darrera obra registrada o s'han cercat composicions emblemàtiques de la seva trajectòria", com seria, per exemple, la versió en directe i en acústic de "L'Empordà", del grup Sopa de Cabra. És, per tant, segons Gendrau, "un atlas musical català real i del moment, tant pel que fa a la llengua com pel que fa a la música".

Però els periodistes d'*Enderrock* no han treballat sols, els ha acompanyat el professor Joan Veny, catedràtic de Dialectologia Catalana de la Universitat de Barcelona. Veny ha supervisat la selecció, pel que fa a la llengua, i ha inclòs al CD unes notes lingüístiques sobre la majoria de cançons. Per a Veny, a mossèn Alcover, "li hauria plagut de sentir aquestes creacions enriquides amb els colors dels dialectes que tan pacientment va recórrer i tan escrupulosament va estudiar i que, atesa la suavitat de les seves diferències, no fan més que subratllar la profunda unitat de la llengua catalana".

La idea d'aquesta "lletra de convit" represa per la via musical, ha sorgit del Departament de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears, "ja que —com explica el seu director general, Joan Melià— feia falta a les classes de secundària un instrument com aquest

per mostrar la realitat lingüística catalana i la unitat de la llengua”.

La iniciativa s'emmarca en els actes de commemoració de l'Any Mossèn Alcover, el filòleg mallorquí que amb la publicació de *Lletres de convit* (1901) va iniciar el *Diccionari català-valencià-balear*. El Govern balear ha volgut sumar a la iniciativa musical la resta d'administracions dels Països Catalans, i la resposta ha estat positiva arreu excepte en el cas valencià. Així, a més del Govern balear, hi participen la Generalitat de Catalunya, el Govern d'Andorra, el Govern d'Aragó i la Regidoria de Cultura Catalana de l'Ajuntament de Perpinyà. Pel que fa a la Generalitat Valenciana, els promotors de la iniciativa també els van convidar a participar, però, segons Melià, “era l'època en què s'estava constituint l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, i no ens van dir ni sí ni no, no van respondre”. Sobre això, el director general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Lluís Jou, ha dit que “com a mínim no hi ha hagut una negativa frontal i ja és alguna cosa. De tota manera, lamentem que no hi siguin”. Tot i això, per a Jou és important continuar i ampliar la col·laboració entre tots els territoris dels Països Catalans amb iniciatives com aquesta, ja que “la salut del català a cada territori comporta la salut del català en general”. Sobre l'aspecte concret de la música recollida al doble CD, Jou considera que “la cançó catalana viu un bon moment, però també té dificultats de distribució”, per això creu que el disc servirà també per a pal·liar aquestes mancances.

Però potser és agosarat confiar que aquest CD solucionarà els problemes de difusió de la cançó, si tenim en compte que només s'han fet 2.500 còpies del doble àlbum i de seguida es van distribuir totes. Ara els promotors de la iniciativa estan estudiant dues possibilitats per ampliar-ne la difusió, d'una banda, fent-ne una segona edició per cobrir més centres d'ensenyament secundari, i de l'altra, negociant amb les discogràfiques dels trenta-cinc artistes perquè el doble CD es pugui comercialitzar a les botigues de discos.

Oriol Cortacans

A dalt, Els Pets i a sota, el conjunt Quico el Collo, el Noi i el Mut de Ferreries i Joan Amèric. Al costat d'aquestes illes, l'algueresa Frauca Mnsu i Cris Juanico, de Ja t'ho diré. Finalment, a sota, el nord-català Gerard Jacquot, i a la dreta, el singular cantautor Roger Mas. Tots ells participen en el CD *Altes musical. Una llengua de convit*, que mostra una gran diversitat d'estils.

DISCOMEDI / RAFA GIL / MIRIEIA BARRENET / NERTYELL MARS / GLÒRIA MATAMALA / JORDI PLAY